

Sygn. akt VI Gz 57/16

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Walus-Rzasa (spr.)

Sędziowie: SO Anna Harmata

SR del. Marta Zalewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Kamuda

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2016 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: (...) Sp. z o.o. w Ś.

przeciwko: L. S. S. y (...) SA S. A. w M.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 27 listopada 2015 r., sygn. akt V GC 1504/15

postanawia: uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie V Wydziałowi Gospodarczemu do dalszego prowadzenia, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Rzeszowie stwierdził swą niewłaściwość i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego Warszawy .

W uzasadnieniu wskazał, iż powód do tut. Sądu złożył pozew przeciwko przedsiębiorcy zagranicznemu działającemu przez swój oddział w W. o zapłatę odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego. Wierzytelność tą powód nabył w oparciu o umowę cesji od poszkodowanego . Uzasadniając właściwość miejscową w pozwie powód podał, iż należy ją ustalić ze względu na siedzibę powoda w oparciu o art. 20 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z dnia 22.05.2003r. Bezspornym jest więc zdaniem powoda, że przejmując wierzytelność w oparciu o umowę cesji i mając siedzibę w Ś. , powód powinien wytoczyć powództwo przed Sądem Rejonowym w Rzeszowie.

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty podniósł zarzut niewłaściwości miejscowej tut. Sądu Rejonowego. Zarzut ten uzasadnił tym, że przedmiotowe roszczenie nie wynika z umowy , lecz z ustawy, stron nie łączy żaden stosunek umowny, a powód w sprawie nie jest ani poszkodowanym ani uprawnionym z umowy ubezpieczenia.

Mając na uwadze powyższe oraz cytując treść art. 20 ustawy z dnia 22.05.2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) Sąd Rejonowy w Rzeszowie przyjął, że w sprawie nie zachodzą przesłanki właściwości miejscowej tego sądu i uzasadniona w sprawie jest właściwość ogólna, czyli określona ze względu na siedzibę pozwanego. Umowa cesji

wierzytelności nie zmieniała bowiem podstawy dochodzonego roszczenia i sytuacji prawnej cesjonariusza, który w związku z cesją stał się jedynie wierzycielem – beneficjentem świadczenia wynikającego z umowy łączącej sprawcę szkody (ubezpieczającego) z ubezpieczycielem. Powód nie jest więc ani poszkodowanym ani uprawnionym z umowy ubezpieczenia i nie może powoływać się na właściwość wynikającą z miejsca jego siedziby.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył powód wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie V Wydziałowi Gospodarcemu do dalszego prowadzenia oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego.

Zarzucając zaskarżonemu postanowieniu rażące naruszenie art. 20 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z dnia 22.05.2003r. powód podniósł, że w wyniku zawartej z poszkodowaną umowy cesji wierzytelności wstąpił w miejsce uprawnionego stając się wierzycielem, a w razie przelewu wierzytelności pieniężnej uprawnionym do odchodzenia roszczenia jest powód (cesjonariusz), który prowadzi działalność gospodarczą w obrębie Sądu Rejonowego w Rzeszowie. Powołując się na stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w postanowieniu z dnia 21.04.2005 r. sygn. akt III CZP 17/05 oraz w uchwale z dnia 16.11.2012r. sygn. akt III CZP 69/12 powód wskazał, iż możliwość powoływania się na właściwość przemienną sądu wynikającą z art. 20 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) nie wyłącza okoliczność, że powód jest cesjonariuszem wierzytelności przysługującej uprzednio wobec pozwanego cedentowi, który nie uczestniczył w sporze. Podstawą dochodzonego przeciwko pozwanemu roszczenia nie jest bowiem umowa przelewu wierzytelności na rzecz powoda gdyż z chwilą dokonania tej cesji nastąpił tylko skutek w postaci nabycia przez następcę prawnego przysługującej wcześniej cedentowi wierzytelności wobec jego dłużnika. Zmienia się więc jedynie osoba wierzyciela, ale nie zmienia się charakter roszczenia o zapłatę wobec dłużnika, celem zaspokojenia wierzytelności przysługującej już nowemu wierzycielowi. Innymi słowy wstąpienie następcy prawnego pod tytułem szczególnym w miejsce poszkodowanego nie pozbawia przysługującego już następcy prawnemu roszczenia jego dotychczasowego charakteru. Poszkodowaną w niniejszej sprawie jest A. W. zamieszkała w R. a uprawnionym do dochodzenia roszczenia jest powód cesjonariusz, który prowadzi działalność gospodarczą w obrębie Sądu Rejonowego w Rzeszowie . Skoro więc wg art. 20 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) powództwo o roszczenie wynikające z umów ubezpieczeń obowiązkowych lub obejmujące roszczenia z tytułu tych ubezpieczeń można wytoczyć przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby poszkodowanego to w niniejszej sprawie z uwagi na miejsce zamieszkania A. W. (R.) sądem właściwym do rozpoznania sprawy jest Sąd Rejonowy w Rzeszowie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powoda zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Najwyższego powołane w cyt. przez powoda orzeczeniach Sądu Najwyższego.

Stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2013r. o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) powództwo o roszczenie wynikające z umów ubezpieczeń obowiązkowych lub obejmujące roszczenia z tytułu tych ubezpieczeń można wytoczyć bądź wg przepisów o właściwości ogólnej, bądź przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby poszkodowanego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

Powyższy przepis stanowi uregulowanie szczególne (lex specialis) w zakresie właściwości miejscowej sądów dla powództw wynikających z umowy ubezpieczenia obowiązkowego. Ma to zasadnicze znaczenie dla podjęcia oceny zarzutów zażalania. Wg Sądu Okręgowego w sprawach z powództwa wynikającego z ubezpieczenia obowiązkowego o właściwości miejscowej decyduje miejsce zamieszkania (albo siedziby) pozwanego, poszkodowanego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, nie zaś siedziba (miejsce zamieszkania) wierzyciela. Zawarcie umowy przelewu wierzytelności nie prowadzi do zmiany sytuacji prawnej cesjonariusza, a przelew wierzytelności na rzecz powoda nie jest podstawą dochodzonego roszczenia. Z chwilą cesji następuje tylko skutek w postaci nabycia przez następcę prawnego cedenta (poszkodowanego) przysługującej mu wierzytelności wobec jego dłużnika. Zmienia się zatem jedynie osoba wierzyciela, nie ulega zaś zmianie charakter jej roszczenia o zapłatę wobec dłużnika (postanowienie SN z dnia 16.11.2012r. sygn. akt III CZP 69/12). Oznacza to, że w dalszym ciągu mamy do czynienia z roszczeniem

z tytułu czynu niedozwolonego (ciągłość przedmiotowa), lecz mimo cejsi nie ulega wątpliwości, że powód nie staje się poszkodowanym w rozumieniu przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Powód może jednak korzystać z właściwości przemiennej uregulowanej w art. 20 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, jednak tylko w granicach tej regulacji. Oznacza to więc tyle, że powództwo przeciwko ubezpieczycielowi winno być dochodzone przed sądem właściwości ogólnej (wg siedziby pozwanego) lub – z powołaniem na właściwość przemianą – wg miejsca zamieszkania poszkodowanego, którym był cedent. Powód nie ma podstaw powoływać się na właściwość wynikającą z jego siedziby (miejsca zamieszkania) lub wynikającą z miejsca świadczenia zgodnego z jego siedzibą.

Zgodnie z art. 187 § 1 pkt 1 kpc pozew powinien w miarę potrzeby zawierać przytoczenie okoliczności uzasadniających właściwość sądu.

W przedmiotowej sprawie powód czyniąc zadość temu obowiązkowi dla uzasadnienia właściwości przemiennej Sądu Rejonowego w Rzeszowie, w sposób jednoznaczny powołał się na własną siedzibę - w Ś.. Jednakże w odpowiedzi na sprzeciw pozwanego, w którym to pozwany wniósł o przekazanie sprawy sądowi właściwemu ze względu na siedzibę pozwanego, powód wnosząc o oddalenie tego wniosku powołał się również na miejsce zamieszkania właściwe dla poszkodowanej A. W. – cytując art. 20 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...).

Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy rozważając właściwość sądu w niniejszej sprawie powinien był również wziąć pod uwagę tą argumentację powoda jako istotną dla rozstrzygnięcia właściwości sądu ze względu na miejsce zamieszkania poszkodowanej. Sąd Rejonowy przyjmując właściwość Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy argumentu tego nie rozważył.

Jak wskazano wyżej nabywca wierzytelności może powoływać się na siedzibę poszkodowanego lub miejsce zdarzenia szkodowego, wnosząc sprawę do sądu właściwego wedle tych zasad. W niniejszej sprawie miejsce zamieszkania poszkodowanej to R., a więc właściwym dla rozstrzygnięcia sprawy jest Sąd Rejonowy w Rzeszowie . Taka wykładnia art. 20 cyt. ustawy w istocie służy ekonomicznie postępowania również w sprawach odszkodowawczych, gdzie nierzadko zachodzi potrzeba przesłuchania poszkodowanego kolizją.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 386 § 1 w związku z art. 397 § 2 kpc, pozostawiając Sądowi Rejonowemu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego (art. 108 § 2 kpc).